

„samlige til Græsning paa Saltholmen beretti ede Hartkornsejere paa Amager for 31 000 Rbd.“

Hvis man nu søger tilbage og søger efter Begrundelsen for, at Staten i 1873 bortsolgte Saltholmen, vil man finde den i et Forslag, der i 1873 blev fremsat af Regeringen; og som ikke tog særlig Sigte paa en Afhændelse af Saltholmen, men derimod i Forening dermed tog Sigte paa at faa Bemyndigelse til at afhænde og nedlægge Brændetransporten paa Esrom Kanal. Gaar man de Forhandlinger igennem, som fandt Sted paa Rigsdagen angaaende dette Spørgsmaal i 1873, vil man finde, at Spørgsmaalet om Saltholmen fuldstændig druknede i Spørgsmaalet om Nedlæggelse af Brændetransporten paa Esrom Kanal, idet Saltholmen saa godt som ikke nævnes i de Forhandlinger, der førtes. Det hedder i Bemærkningerne til det Lovforslag, som blev fremsat i 1872—73, Tillæg A. Sp. 1841—56: „Øen Saltholm ved Amager udgør et Areal paa 2700 Tønder Land, der er uden særlig Skyldsætning, idet det Hartkorn, hvortil Græsningen sammesteds er ansat, er i sin Tid reparteret paa det Øen Amager paahvilende Hartkorn. Ved Højesteretsdom af 31. Juli 1862 er Statskassen kjendt ejendomsberettiget til Øen, dog at Hartkornsejerne paa Amager ere berettigede til at udøve Græsningen. Der drives paa Øen 3 Kalkbrud, af hvilke der dog ikke svares nogen Afgift til Statskassen. Naar man ønsker sig meddelt Hjemmel til at sælge Øen, er det fordi den i Statskassens Eje neppe kan ventes at ville afgive en passende Indtægt, hvorimod man har tænkt sig, at der ved Overenskomst med de græsningsberettigede eller paa anden Maade kunde blive Spørgsmaal om at sælge Øen paa en for Statskassen fordelagtig Maade“. Det var de Bemærkninger, som ledsagede Forslaget i 1873, og man faar Indtrykket af, at naar Regeringen søgte Bemyndigelse til at afhænde Øen i Forening med andre Statsdomæner, som der var Tale om, og hvortil jo ogsaa Brændetransporten i Esrom Kanal i Virkeligheden hørte, saa var det paa Grund af det Forhold, som her er paapeget, at Staten er i Besiddelse af Ejendomsretten, medens Lodsejerne paa Amager havde Græsningsretten.

Men dette Forhold er blevet saa ind-

viklet, at jeg knap drister mig til at gøre Rede derfor. Saa vidt jeg forstaaer, er det Taarnby Kommune, der oprindeligt har haft alt Saltholms-Hartkornet, men i He hold til en Ansøgning af 18. 4 blev der foretaget en Deling, hvorved der blev lagt lidt over 26 Tønder over til Store Magleby Kommune, og efter den Tid er der foregaaet den Ændring, at Dragør er skilt ud, og at Sundbyøster og Sundbyvester er lagte ind under Københavns Kommune, og Forholdet er, saa vidt jeg endvidere forstaaer det, at man der ude paa Amager ogsaa beskatter Saltholms-Hartkornet af de Distrikter, der er indlemmede i Københavns Kommune. Ved alt dette er Forholdet blevet i højeste Grad indviklet. Derfor er det, man er gaaet til at nedsætte denne Kommission til Udredning af de Forhold, her er paapegede, og det Lovforslag, der her foreligger, er i Virkeligheden Kommissionens Forslag, blot med et Par enkelte Ændringer, jeg tror i § 7 og § 9. Forholdet foreslaas da ordnet paa den Maade, at de smaa Hartkornsejere, der er opstaaet i Tidens Løb ved Udskiftning og Bebyggelse af de Arealer, hvorpaa Saltholms-Hartkornet har hvilet, forsaavidt de ikke er Ejere af mindst 1 Fdk. 1 Alb. Hartkorn, altsaa saa meget Hartkorn, som giver Ret til $\frac{1}{2}$ Hoveds Græsning, nu faar Pligt til at afhænde deres Hartkorn til de øvrige Ejere paa Amager, medens der paa den anden Side ogsaa er sat en Maksimumsgrænse for det Hartkorn, som nye Ejere kan have, nemlig 1 Td. Hartkorn, som giver Ret til 12 Kreaturers Græsning, hvorimod der tidligere kun var Tale om 1 Kreaturs Græsning pr. Td. Hartkorn. Nu giver altsaa 8 Album Ret til et Kreaturs Græsning, og det passer jo ogsaa med den Bestemmelse, at der skal kunne være Græsning til 12 Kreaturer pr. Td. Hartkorn, idet 8×12 er 96, og der gaar 96 Album paa 1 Td. Hartkorn. Men Forslaget sigter altsaa ogsaa paa at komme bort fra, at nogen skal eje en ganske ubetydelig Del Hartkorn, og søger at forene Hartkornet paa et mindre Antal Ejere. Den Ordning, der her er foreslaaet, er vist ganske fornøftig. For øvrigt er der neppe nogen Anledning til at komme særlig ind paa Forholdene, og jeg skal derfor indskrænke mig til de Udtalelser, jeg her har fremsat. Forholdet er meget indviklet; for dem, der ikke er særlig inde i Sagerne,